

ברוך אתה יהוה
אלהינו מלך העולם
אשר קדשנו במצותיו
וצונו לעסוק
בדברי תורה.

Barukh Atah Adonai
Eloheinu melekh ha-olam
asher kidshanu b'mitzvotav
v'tzivanu la'asok
b'divrei Torah.

Blessed are You, YHVH,
our God, eternal sovereign, who
sanctifies us in God's connecting
command to busy ourselves
in words of Torah.

Exodus 32:1-8

וירא העם כי-בטש משה לרדת מן-ההר
ויקהל העם על-אהרן ויאמרו אליו קום
עשה-לנו אלהים אשר ילכו לפנינו
כי-זה משה האיש אשר העלנו מארץ
מצרים לא ידענו מה-היה לו:

1. When the people saw that Moshe was long in descending from [Mount Sinai], the nation congregated at Aharon and said to him, "Get up and make us gods that will go before us, for this Moshe, the man who brought us up from the land of Egypt, we don't know what became of him."

FEAR >
LONGING

Last week's
learning: to
assuage / delay
the group until
Moses got back.

ויאמר אליהם אהרן פרקו נזמי הזהב
אשר באזני נשיכם בניכם ובנותיכם
והביאו אלי ג ויתפרקו כל-העם
את-נזמי הזהב אשר באזניהם וביאו
אל-אהרן:

Where'd Moses go? —> REPLACE GOD
2-3. Aharon said to them, "Snap off the gold ear rings on the ears of your wives, your sons and your daughters, and bring them to me." All the nation snapped off the gold ear rings on their ears, and brought them to Aharon.

WHAAAH?

ויקח מידם ויצר אותו בחרט ויעשהו עגל
מסכה ויאמרו אלה אלהיך ישראל
אשר העלוד מארץ מצרים: וירא אהרן
ויבן מזבח לפניו ויקרא אהרן ויאמר חג
ליהוה מחר: וישכימו ממחרת ויעלו
עלת ויגשו שלמים וישב העם לאכל
ושתו ויקמו לצחק:

4-6. He received [the rings] from their hands, and he fashioned it with an engraving tool and made a molten calf. They said, "This is your god, Israel, that brought you up from the land of Egypt." When Aharon saw it, he built an altar before it, proclaiming, "Tomorrow is a festival to YHVH." They woke early the next day, and offered burnt offerings and peace offerings; and the people sat to eat and to drink, and rose up to play.

וידבר יהוה אל-משה לך-רד כי שחת
עמך אשר העלית מארץ מצרים: סרו
מהר מן-הדרך אשר צויתם עשו להם
עגל מסכה וישתחוו-לו ויזבחו-לו
ויאמרו אלה אלהיך ישראל אשר
העלוד מארץ מצרים:

7. YHVH said to Moshe, "Get down there! Your people, whom you brought out of the land of Egypt, have corrupted themselves. They quickly turned aside from the way that I commanded them: they made a molten calf, and worshipped it, and sacrificed to it, and said, 'This is your god, Israel, that brought you up from the land of Egypt.'

1 Comm.

<u>P</u>	Pshat (פשוט)	<ul style="list-style-type: none"> • “Your” people - God distancing? • Stated justification (Moses) becomes • Aharon makes the “god” that defies God and Moses?!
<u>R</u>	Remez (רמז)	<ul style="list-style-type: none"> • Moses up there 40 days – “long in descending” • Aharon didn't say anything against the mob
<u>D</u>	Drash (דרש)	<ul style="list-style-type: none"> • God's “longwinded” – complicity? test? • Return to old ways in the face of fear • Abandonment, PTSD • Redeeming Aharon – supporting Moses, re-directing the mob?
<u>S</u>	Sod (סוד)	<ul style="list-style-type: none"> • Divinity delegated, withdrew? • Spirituality of ... withdrawal, discomfort = FAITH • Spiritual of liminality - “TESTING”?

WHAT IS GOING ON HERE?

Exodus 32:1

וַיֵּרָא הָעָם כִּי-בִשָּׁשׁ מִשָּׁה לָרַדְתָּ מִן-הָהָר
 וַיִּקְהַל הָעָם עַל-אַהֲרֹן וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו קוּמ
 עֲשֵׂה-לָנוּ אֱלֹהִים אֲשֶׁר יִלְכוּ לִפְנֵינוּ
 כִּי-זָה מִשָּׁה הָאִישׁ אֲשֶׁר הֶעֱלָנוּ מֵאֶרֶץ
 מִצְרַיִם לֹא יָדָעֵנוּ מִה-הָיָה לוֹ:

When the people saw that Moshe was delayed in descending from [Sinai], the nation congregated at Aharon and said to him, "Go and make us *elohim* that will go before us – for this Moshe, the man who brought us up from the land of Egypt, we don't know what became of him."

Rashi Ex. 32:1 • B.T. Sanhedrin 63a

אשר ילכו לפנינו. אלוהות הרבה אוו
 להם:

That will go before us – They wanted many gods (i.e. *elohim* is taken as plural since "go" is plural)

Ramban Ex. 32:1

רש"י אין לשונו מכוון. אבל הכתוב הזה הוא מפתח לדעת נכון ענין העגל ומחשבת עושיו, כי בידוע שלא היו ישראל סבורים שמשה הוא האלהים, ושהוא בכחו עשה להם האותות והמופתים, ומה טעם שיאמרו כיון שהלך משה ממנו נעשה אלהים. ועוד, כי בפירוש אמרו אלהים אשר ילכו לפנינו, לא שיהיו נותנים להם חיים בעולם הזה או בעולם הבא. אבל היו מבקשין משה אחר, אמרו, משה שהורה לנו הדרך ממצרים ועד הנה, שהיו המסעים ע"פ ה' ביד משה, הנה אבד ממנו. נעשה לנו משה אחר שיוורה הדרך לפנינו ע"פ ה' בידו. וזה טעם הזכירם משה האיש אשר העלנו, לא האל אשר העלם, כי יצטרכו לאיש אלהים: וכן תוכל להבין זה מתשובת אהרן אל משה רבינו מה עשה לך העם הזה כי הבאת עליו חטאה גדולה, והיתה תשובתו ויאמרו לי קום עשה לנו אלהים וגו', ואמר להם למי זהב התפרקו ויתנו לי ואשליכהו באש והנה אהרן מתנצל למשה.

Rashi is not correct. Rather, this verse is the key to understand the incident of the golden calf, and the thought of those who made it. For it is known that the Israelites did not think Moshe a god, as if he did for them the signs and wonders through his own power. So what sense would there be for them to say, "Since Moshe is gone from us, we will make ourselves gods?" And they clearly said, "Make us *elohim* who will go before us" — not a deity who would give them life in this world and the World to Come. Instead, they wanted another Moshe, saying: "Moses, the man who brought us out of the land of Egypt," he is now lost to us. So let us make ourselves another Moses who will show us the way at the command of the Eternal by his hand." This is the reason they said, "Moshe, the man" and not "God who brought them up" — for they needed a man of God.

So too Aharon answer to Moshe our Teacher, when MOshe asked him (Ex. 32:21), "What did this people do to you! You brought a great sin on them." — to which Aharon replied "They said to me, 'Make us *elohim*, and I said to them... and they gave to me... and I cast it into the fire." Thus did Aharon stand up *for Moshe*.

Pirkei d'Rabbi Eliezer 45 (200-700 CE, Israel)

ומצא אהרן בין הנזמים ציץ של זהב אחד כתוב עליו שם הקדש וחרות עליו כצורת עגל ואותו לבד השליך לכור של אש שנ' ואשליכהו באש ויצא העגל הזה. ויצא העגל הזה גועה וראו אותו כל ישראל ותעו אחריו.

[Aharon] found, with all the earrings, a golden nub with the Holy Name written on it, it seemed to have an image of a calf embossed on it, and only that did he cast into the fire, as it is said (Ex. 32:24): "I cast *it* into the fire and this calf came out. This calf came out glowing and Israel followed it.

אם אני אומר לישראל תנו לי כסף וזהב מיד הם מביאים אלא הריני אומר להם תנו לי נזמי נשיכם ונזמי בניכם ובנותיכם והיה הדבר בטל ממנו שמעו הנשים ולא קבלו עליהם ליתן נזמיהן לבעליהן אלא אמרו להם אתם רוצים לעשות שקוץ ותועבה שאין בו כח להציל לא שמעו להם ונתן הב"ה שכרן של נשים בעה"ז ובעה"ב ומה שכר נתן להם לעה"ב לעה"ז שהן משמרות ראשי חדשים יותר מן האנשים ונתן להם שכר שהן עתידות להתחדש כמו ר"ת.

[He thought]: If I tell Israel to give me silver and gold, they will give it to me! So he said: "Give me the earrings of your wives, sons and daughters." But when the women heard, they would not give their earrings to their husbands. They said: "You want to make an idol but it won't have the power to save us," so they would not listen to them. God gave women a reward in this world and in the world that is coming. What is their reward in this world and in the world that is coming? That they will honor Rosh Hodesh more than men do, so they will be renewed just like new moons...

ראו האנשים שלא קבלו הנשים ליתן את נזמיהן לבעליהן ועד אותה שניה היו הנזמים באזניהם כמעשה המצריים וכמעשה העברים ופרקו את נזמיהם שבאזניהם ונתנו שנ' ויתפרקו כל העם את נזמי הזהב אשר באזניהם באזני נשיהם אין כתיב כאן אלא באזניהם

The men saw that the women would not give their earrings to their husbands. Until that moment they also wore earrings like Egyptians or Arabs, but they broke off their earrings in their ears and gave them, as it is said (Ex. 32:3): "All the people broke off their earrings of gold which were in their ears," but it does not say "the ears of the women."

Shemot Rabbah 37:2

בשעה שירד משה מסיני וראה ישראל באותו מעשה הביט באהרן והיה מקיש עליו בקורנס, והוא לא נתכוין אלא לעכבם עד שירד משה, ומשה היה סבור שהיה אהרן שותף עמהן והיה בלבו עליו, א"ל הקב"ה משה יודע אני כוונתו של אהרן היאך היתה לטובה... כך בשעה שאמרו ישראל לאהרן קום עשה לנו אלהים אמר להם פרקו נזמי הזהב אמר להם אני כהן אני אעשה אותו ומקריב לפניו, והוא לא נתעסק אלא לעכבן עד שיבא משה.

When Moshe descended from Sinai and saw Israel engaged in that act, he glanced at Aharon beating it with a hammer. He intended to restrain them until Moshe descended, but Moshe thought he was partnering with them and was angry with him. The Holy Blessed One said to Moshe: "I know Aharon's intent was for good!" ... So when Israel said to Aharon (Ex. 32:1), "Get up and make us gods!" and he said to them (Ex. 32:2), "Break off the gold earrings...", he said to them: "I'm a priest, so let me make it and bring offerings before it," but only to restrain them until Moshe came.

Exodus 32:21-26

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל-אַהֲרֹן מִה-עָשָׂה לְךָ הָעָם הַזֶּה כִּי-הִבֵּאתָ עָלֵינוּ חַטָּאת גְּדוֹלָה:

Moshe said to Aharon, "What did this people do to you that you brought such great sin on them?"

וַיֹּאמֶר אַהֲרֹן אֶל-יְחִיר אֶף אֲדַנְי אַתָּה יָדַעְתָּ אֶת-הָעָם כִּי בָרָע הוּא:

Aaron said, "Let not my lord be enraged. You know that this people is bent on evil.

וַיֹּאמְרוּ לִי עֲשֵׂה-לָנוּ אֱלֹהִים אֲשֶׁר יִלְכֹן לִפְנֵינוּ כִּי-זֶה אֱלֹהֵי מִצְרָיִם מִצְרָיִם מִצְרָיִם לֹא יָדַעְנוּ מִה-הָיָה לוֹ:

"They said to me, 'Make us *elohim* to go before us, for that man Moses – the man who brought us up from the land of Egypt – we do not know what happened to him.'

וַאֲמַר לָהֶם לָמָּה זֶהבְּהִתְפָּרְקוּ וַיִּתְּנוּ-לִי וַאֲשַׁלְכֵהוּ בְּאֵשׁ וַיִּצֵא הָעֵגֶל הַזֶּה:

"So I said to them, Snap off your gold [earrings]....' They gave it to me and I hurled it into the fire and out came this calf!"

וַיֵּרָא מֹשֶׁה אֶת-הָעָם כִּי פָרַע הוּא כִּי-פָרַעַה אַהֲרֹן לְשִׁמְצָה בְּקַמְיָהֶם:

Moshe saw that the people were *paru'a* since Aharon had let them *p'ra'oh*, menacing whoever opposed them.

וַיַּעֲמֵד מֹשֶׁה בְּשַׁעַר הַמַּחֲנֶה וַיֹּאמֶר מִי לַיהוָה אֵלָי וַיֵּאֱסָפוּ אֵלָיו כָּל-בְּנֵי לֵוִי:

Moshe stood in the gate of the camp and said, "Whoever is for YHVH come here!" And all the men of Levi rallied to him.

פָּרַע (v) heb

1. to lead, act as leader
2. to let go, let loose, ignore, let alone
 1. (Qal)
 1. to let go, let loose
 2. to let alone, avoid, neglect
 3. to loosen
 2. (Niphal) to be let loose, be loosened of restraint
 3. (Hiphil)
 1. to cause to refrain
 2. to show lack of restraint
 3. to let loose restraints

Exodus 34:28-35

וַיְהִי-שָׁם עִם-יְהוָה אַרְבָּעִים יוֹם
וְאַרְבָּעִים לַיְלָה לֶחֶם לֹא אָכַל וּמַיִם לֹא
שָׁתָה וַיִּכְתֹּב עַל-הַלְחֹת אֶת דְּבַרֵי הַבְּרִית
עֲשֻׂרַת הַדְּבָרִים: וַיְהִי בְרֹדֶת מֹשֶׁה מֵהָר
סִינַי וְשָׁנִי לַחַת הָעֵדֻת בְּיַד-מֹשֶׁה בְּרֹדֶתוֹ
מִן-הָהָר וּמֹשֶׁה לֹא-גָדַע כִּי קָרַן עוֹר פָּנָיו
בְּדַבְּרוֹ אֹתוֹ:

28-29. [Moshe] was there with YHVH 40 days and 40 nights: he neither ate bread nor drank water. He wrote on the Tablets the words of the covenant, the Ten Commandments. In Moshe's descent from Mount Sinai, and the two Tablets of Witnessing in Moshe's hand, Moshe did not know that the skin of his face beamed from [God] speaking with him.

וַיֵּרָא אַהֲרֹן וְכָל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת-מֹשֶׁה
וַהֲנִיחַ קָרַן עוֹר פָּנָיו וַיִּירָאוּ מִגֹּשֶׁת
אֵלָיו: לֹא וַיִּקְרָא אֲלֵהֶם מֹשֶׁה וַיֵּשְׁבוּ אֵלָיו
אַהֲרֹן וְכָל-הַנְּשָׂאִים בְּעֵדָה וַיִּדְבֹר מֹשֶׁה
אֲלֵהֶם:

30-31. When Aharon and all the Children of Israel saw Moshe, behold his skin beamed. They feared to approach him. Moshe called to them; Aharon and all the community rulers returned to him, and Moshe talked with them.

וְאַחֲרֵי-כֵן נִגְשׂוּ כָל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּצְוֶם אֶת
כָּל-אִשָּׁר דִּבֶּר יְהוָה אֹתוֹ בְּהָר סִינַי: וַיְכַל
מֹשֶׁה מִדְּבַר אֲתָם וַיִּתֵּן עַל-פָּנָיו מַסְוָה:

32-33. And afterward, all the Children of Israel approached, and [Moshe] commanded them of all that YHVH spoke to him on Mount Sinai. Moshe finished speaking with them, and he put a veil on his face.

וּבָבֹא מֹשֶׁה לִפְנֵי יְהוָה לְדַבֵּר אִתּוֹ יָסִיר
אֶת-הַמַּסְוָה עַד-צֵאתוֹ וַיִּצָּא וַיְדַבֵּר אֶל-בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל אֶת אֲשֶׁר יִצְוָה: וְרָאוּ בְנֵי-יִשְׂרָאֵל
אֶת-פָּנָיו מֹשֶׁה כִּי קָרַן עוֹר פָּנָיו וַהֲשִׁיב
מֹשֶׁה אֶת-הַמַּסְוָה עַל-פָּנָיו עַד-בֹּאוֹ לְדַבֵּר
אִתּוֹ:

34-35. When Moshe came before YHVH to speak with [God], he removed the veil until he came back and spoke to the Children of Israel that what was commanded. The Children of Israel saw Moshe's face: the skin of [his] face beamed. Moshe returned the veil to his face until he came to talk with [God].

<u>P</u>	Pshat (פּשט)	
<u>R</u>	Remez (רמז)	
<u>D</u>	Drash (דרש)	
<u>S</u>	Sod (סוד)	

THE BEAMING

Rashi, Ex. 34:29

כי קרן. לשון קרניים, שקהור
מבהיק ובולט כמין קרן; ומהיכן
זכה משה לקרני ההוד? רבותינו
אמרו מן המערה, שנתן הקדוש
ברוך הוא ידו על פניו, שנאמר
ושכתי כפי:

That [the skin of his face] beamed – "Beamed" (*keren*) evokes "horns" (*kernayim*), because light radiates as rays from a point, like from a horn. And for what did Moshe merit to have rays of glory? Our rabbis [of *midrash*] said that the rays were from [when God hid Moshe in the cleft of the rock like a] cave: the Holy Blessed One put God's hand on Moshe's face, as it is said (Ex. 33:22), "I will shield you with My hand...."

Hizkuni, Ex. 34:29

ומה שזכה בלוחות אחרונות ולא בראשונות היינו ע"י שהראשונות נתנו לעין כל ברעמים וקולות ואש... אלולי קרני ההוד היה פתחון פה לאומות לומר לא נתנו לוחות אחרות ולא היו מאמינים שנתנה לו הקב"ה. ד"א לפי שרצו להעמיד להם מנהיג במקום משה הראה להם הקב"ה שהוא מלא מזיו שכנתו על פיו, ואין להעמיד אחר במקומו.

Why did Moshe merit [beams of light] for the second Tablets but not the first? The first were given publicly, with thunder and fire. ... But for the light beams of glory, the nations might say that the second Tablets were not given (*i.e.* that Moshe made them himself) and not believe that the Holy Blessed One gave them.

Another explanation: When the nation wanted to raise another leader in Moshe's place, God showed them that God filled [Moses] with the splendor of *Shekhinah*, so they would not stand up another in Moshe's place.

Or HaHayim, Ex. 34:29

למה לא נתן משה מסוה על פניו ברדתו מן ההר בזמן שלא היה מלמד את ישראל תורה, לזה אמר הכת' ומשה לא ידע זה היה סיבה שלא נתן על פניו מסוה קודם וראהו אהרן וישראל... ועדיין יקשה על זה איך יהיה הדבר שלא ירגיש בעל חי בדבר נוסף בפניו ובפרט קירון פנים... שמנעה ממנה הידיעה ואמר ברדת משה מהר פירוש כי בהיותו בהר לו יהיה שירגיש בהוד פניו יתלה הדבר כי יבהיקו פניו מאור... בכל משך רדתו מן ההר, ולזה היה תולה כי מה שהיה מרגיש בפניו היה מאור הלחות אל מול פניו יאירו ולא ידע כי קירון פנים היה קבוע בו בעור פניו, והוא אומר לא ידע... כאשר עשה א"כ כשהניח מידו הלוחות.

Why did Moshe veil his face while descending the Mountain, when he wasn't teaching Torah to Israel? Torah answers that Moshe was unaware that his face beamed with rays of light. This is why he didn't wear a veil before Aharon and Israel saw him.... But it's still unclear how someone can be unaware that they beam with rays of light, like horns on a forehead.... This knowledge was kept from Moshe as long as he was on the mountain, where he assumed that any light came from God speaking with him and not from Moshe's own face.... And descending the mountain, he carried the holy Tablets and the light came from *them*. He had no idea that he himself became a source of such light... until after he deposited the Tablets from his hands.

THE FEAR

Rashi, Ex. 34:30

וייראו מגשת אליו. בא וראה כפיה גדול כפיה של עברה שעד שלא פשוטו ידיהם בעברה מהו אומר? ומראה כבוד ה' פאש אכלת בראש הקר לעיני בני ישראל, ולא יראים ולא מזדעזעים, ומשעשו את העגל אף מקרני הודו של משה היו מרתיעים ומזדעזעים.

They feared to approach him. Come and see how great is the power of sin! For before they put forth their hand to sin, what does Torah say (Ex. 24:17): "The sight of God's glory was like a consuming fire atop the mountain in the eyes of the Children of Israel" – but they were not afraid and did not tremble! But after making the golden calf, they recoiled and trembled at the sight of Moshe's light beams of glory.

Chizkuni, Ex. 34:30

וייראו מגשת אליו. לפי פשוטו מתחלה כשראוהו וייראו מגשת אליו, כסבורים שהוא מלאך.

They feared to approach him. According to the plain meaning of the verse, when they saw him, they reasoned that he was an angel.

Ibn Ezra, Ex. 34:30

אָהֲרֹן - שהוא הראש:

Aharon [feared] – Because he was the head.

Rabbeinu Bahya, Ex. 34:30

מיני האור חלוקים, יש אור חכמה, ויש אור שיצא מן החשך, אור חכמה הוא האור שבו נברא הכל, והוא שדרשו בו רבותינו ז"ל כבר היה לפני שקדם למאמר יהי אור והוא שנקרא ראשית והאור הזה השיג משה בלבו ובו נבדל משאר הנביאים ונתעלה על כלם.

Different kinds of light are separated from each other. There is wisdom's light, and there is light that emerges from darkness. The light of wisdom is the light by which all was created. As the sages explained, this light preceded God's directive [in *B'reishit*], "Let there be light," called *reishit* (beginning). Moshe attained this light in his heart, and it was this light that separated him from all other prophets....

Genesis 1:1

בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים
אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ.

*B'reishit bara Elohim
et ha-shamayim v'et ha-aretz.*

In the **beginning**, God created heaven and earth.

Psalm 111:10

רֵאשִׁית חֵכְמָה יְרֵאת
יְהוָה

*B'reishit hokhmah yir'at
YHVH*

The **beginning** [of] **wisdom** is awe of YHVH.

THE VEIL

Rashi, Ex. 34:33

ויתן על פניו מסוה. - וְלִכְבוֹד קִרְנֵי
הַהוֹד, שֶׁלֹּא יֵאוּנוּ הַכָּל מֵהֶם, הִנֵּה
נוֹתֵן הַמַּסּוּהָ כְּנֶגְדָן, וְנוֹטְלוֹ בְּשַׁעַת
שֶׁהָיָה מְדַבֵּר עִם יִשְׂרָאֵל, וּבְשַׁעַת
שֶׁהִמְקוֹם נִדְבָר עִמוֹ עַד צֵאתוֹ,
וּבְצֵאתוֹ יֵצֵא בְּלֹא מַסּוּהָ:

He put a veil on his face – For the honor of the beams of glory. So everyone wouldn't feed on them, he used to put the veil in front of them, but took it off when he spoke to Israel and when the Omnipresent conversed with him.

Sforno, Ex. 34:33

אבל בעוד שהיה מדבר אתם היה בלי מסוה, כענין והיו עיניך רואות את מוריך וכאמרם ז"ל (פרק קמא דעירובין) ואי חזיתיה מקמיה, הוינא מחדד טפי.

But when he would speak with them, he was without veil, as in (Isaiah 30:20): "Your eyes will see your teacher." As our sages said (in B.T. Eruvin 13), "Had I looked at the face of my teacher instead of merely his back, I would be more learned."

Kli Yakar, Ex. 34:33

ויתן על פניו מסוה. לפי שהיו הכל מסתכלין בו ומשה היה עניו גדול וביישן והיה מתבייש על שמסתכלין בקירון עור פניו כי כך היא המדה בכל מי שהוא ביישן ע"כ נתן על פניו מסוה לכסות עינים אבל בבואו לפני ה' ללמוד תורה מפיו אז הוצרך להסיר מסוה הבושה מעל פניו כי לא הביישן למד.

He put a veil on his face. Because everyone was gazing at him, he was humbled and embarrassed. He was embarrassed for the gazing at the beaming of [his] skin, for such is the measure of each who is given to shame – so he put a veil on face to cover the eyes. But when [the people] came before God to learn Torah from [Moshe's] mouth, he had to remove the veil of embarrassment from his face, for one who is timid cannot learn (Pirkei Avot 2:5).

Pirkei Avot 2:5

הוא הָיָה אוֹמֵר, אֵין בּוֹר יֵרָא חֲטָא, וְלֹא עִם הָאָרֶץ חָסִיד, וְלֹא הַבְּיָשָׁן לָמַד, וְלֹא הַקְּפָדָן מְלַמֵּד, וְלֹא כָל הַמְרַבֵּה בְּסִחוּרָה מְחַפֵּים. וּבְמִקוֹם שְׂאִין אֲנָשִׁים, הַשְׁתַּדֵּל לִהְיוֹת אִישׁ:

[Rabban Gamliel] used to say: A brute does not fear sin, the ignorant are not pious, the timid cannot learn, the impatient cannot teach, and all who exceed in materiality cannot become wise. And in the place where there are no people, strive to be a person.